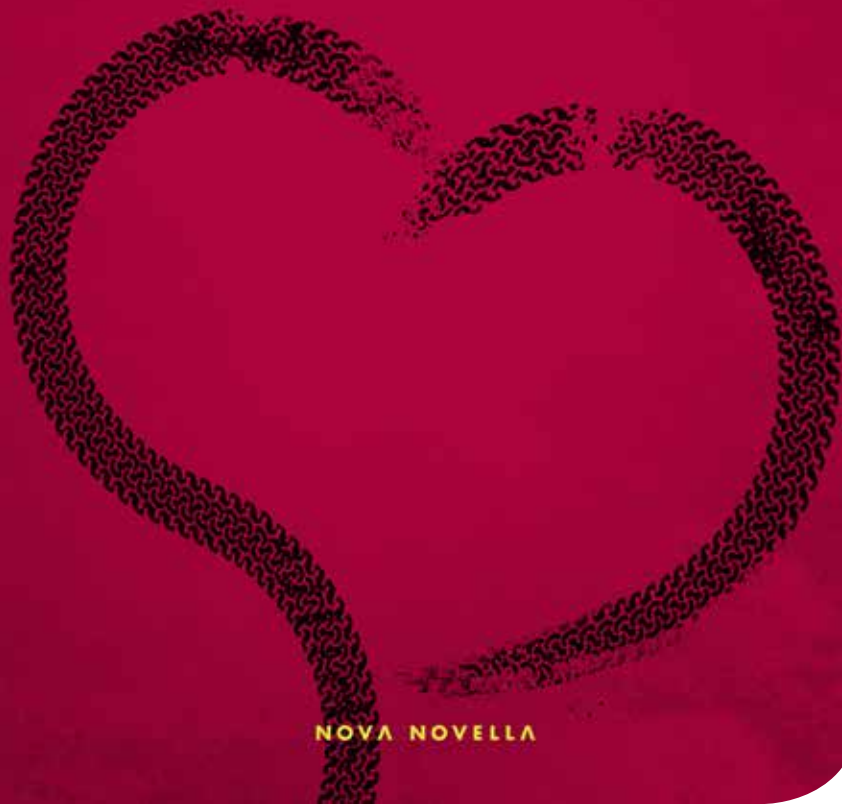

Jess Walter

SMOOR

SLIPSTREAM

NOVA NOVELLA

Jess Walter

Smoor

Slipstream

Inhoud

Smoor

7

Slipstream

55

Smoor

DIE AVOND ZEI HIJ TWEE KEER TEGEN HAAR DAT hij van haar hield.

De eerste keer was voor een bar in Brooklyn toen ze even naar buiten waren gegaan om samen een sigaretje te roken. Michael was pas twee weken daarvoor weer begonnen, toen hij haar van de set zag lopen, er eentje uit het pakje zag schudden en via een zijdeur naar buiten zag gaan. Hij was haar achterna gelopen en had een sigaret gebietst.

‘Stoppen is moeilijk’, begon hij het gesprek.

‘Wie wil dat?’ vroeg ze – haar accent bleek verrassend sterk als ze niet acteerde.

Daarna begon Michael smoesjes te verzinnen om op de set te kunnen zijn, in de hoop haar te treffen tijdens een rookpauze. Ze leken elkaar altijd te kunnen vinden, een opgetrokken wenkbrauw, een knikje met het hoofd; waarschijnlijk

hadden ze in de twee weken tussen die eerste sigaret en die avond tien keer samen gerookt.

O, die avond. Hoe vaak zou hij die in zijn gedachten opnieuw afspelen, ieder woord, iedere blik? Het was midden in de winter, een vrijdagavond in Williamsburg, een rumoerige groep medewerkers aan het programma stond in de bar te wachten op een tafel toen hij oogcontact maakte (*Roken? – Prima.*) en ze excuseerden zich, gingen naar buiten en liepen een eindje het trottoir af. Hij gaf haar een vuurtje en maakte ter bescherming tegen de wind een kommetje van zijn hand boven die van haar. Ze was lang en bleek, met prachtig bruin haar en een smal gezicht, waarbij elk ander gezicht mismaakt leek. Ze inhaleerde de rook en blies hem weer uit. Er viel lichte sneeuw, opdwarend in de wind, zodat het leek alsof de wereld om hen heen gewichtloos was.

‘Dat gaat vanavond nog wel even door’, zei Michael. ‘Die sneeuw...’

‘Prachtig’, zei ze met een rookpluim, en een licht accent brak het woord in tweeën.

‘Nauwelijks hoorbaar vallend’, zei hij.

Michael was romanschrijver, die – nog net op tijd voor zijn vijfenveertigste verjaardag – zijn droom-

baan had gekregen, een plek in het schrijversteam van een televisieserie. De serie heette *Eight Days* en ging over twee detectives die in een tijdsbestek van acht dagen een moord onderzoeken in het Brooklyn van de jaren vijftig. Nadat de pilot was geaccepteerd, hadden ze een zogenaamde *mid-season* geschreven, maar op het laatste ogenblik kregen ze de opdracht voor dertien afleveringen, een heel seizoen. Dus de cast en de crew namen nu de eerste vijf afleveringen op in een opnamestudio in een verbouwde broodfabriek in Long Island City, terwijl hij samen met de andere schrijvers haastig aan de laatste acht afleveringen werkte.

Het Brooklyn van *Eight Days* was een andere omgeving dan waar Michael zestig jaar later stond te roken, in het jaar des Heren waarin romanschrijvers opeens in trek waren bij tv-producers (precies zoals God en de Schrijversbond het hadden bedoeld). Michael kon niets negatiefs verzinnen bij het schrijven voor de televisie. Het verdiende geweldig. Het had veel aanzien. En hij was verlost van zijn leraarsbaantje in Colorado en het keurslijf van de vaste aanstelling. Hij miste zijn kinderen, maar eerlijk gezegd had hij liever

dat de jongens zagen dat hij succesvol was dan dat ze om het weekend met hem bij zo'n treurige Red Robin gingen eten. Dat hield hij zichzelf tenminste voor.

En hoewel zijn baan met zich meebracht dat hij soms tenenkrommende dialogen moest schrijven, was hij blij dat hij het geheim van 'kwaliteitstelevisie' had ontdekt: alles wat je bij een fatsoenlijke roman schrapte – het evidente en sentimentele, het gekunstelde en het voorspelbare, het melodramatische – is precies geschikt voor goede tv.

De serie introduceerde hem ook in een wereld met mensen die zijn jaren geleden verloren creatieve stam leek te zijn: cameramannen, locatiescouts, visagisten, geluidstechnici, ontwerpers, allerlei mensen van wie hij de banen niet goed uit elkaar kon houden, en vooral, de acteurs: die etherische mensen op wie hij zo graag cool wilde overkomen, niet geïmponeerd door hun aanwezigheid, maar als ze aandacht aan hem schonken was hij meteen sprakeloos.

Vooraf zij: Jana le Renard, een Belgische actrice, minstens zesentwintig, die ergens in haar goddelijke longen, keel en mond een verrassend geloofwaardig Brooklyn-accent had weten te vin-

den waarmee ze een vurige Dolores kon neerzetten, echtgenote van een van de tv-detectives.

‘Je was fantastisch in die scène met dat etentje’, zei hij toen ze die avond buiten rookten.

‘Dank je’, zei ze. Hij verbaasde zich erover hoe zwaar haar accent werd als ze niet acteerde. ‘Het was ook goed geschreven.’

‘Dank je’, zei hij, ook al had hij die scène niet geschreven. Wel had hij allerlei aanwijzingen gegeven bij die aflevering, in het bijzonder bij het personage van Dolores. Eigenlijk was hij steeds meer voor haar gaan schrijven. Tijdens een rookpauze had Jana laten vallen dat ze niet begreep waarom haar personage zo ongelukkig was. Hij beloofde dat hij zou kijken of daar iets aan te doen viel en uiteindelijk had hij er een aardig scènetje in weten te stoppen waarin de kinderloze Dolores kijkt naar kinderen die voor haar stoepje straat-honkbal spelen.

Die avond deed ze achttien takes van een scène in een warm verlichte hoek van de donkere studio. Dolores’ man, de onverstoobarste van de twee detectives, was nog maar twee afleveringen verwijderd van de episode waarin zou worden onthuld dat hij homo was. In deze

scène kreeg het stel ruzie over zijn afstandelijkheid waar zij zo ongelukkig van werd. Bij iedere opname schreeuwde ze in de hol klinkende eetkamer naar haar man die nog in de kast zat en smeed serviesgoed stuk op tafel. De scherven van het porselein, dat speciaal is gemaakt om mooi in stukken te gaan, moest steeds weer worden opgeruimd voor de volgende take, het licht opnieuw ingesteld, en daarna was ze weer in het nu, begon ze weer te schreeuwen en met bordes te gooien, en iedere keer vond Michael de scène overtuigender dan de vorige keer – zo puur was het talent van deze vrouw. Tijdens een van de takes gooide ze een bord dat niet brak, alleen hoog op stuiterde. De spanning was gebroken en iedereen op de set barstte in lachen uit. Michael zag dat ze oogcontact met hem zocht. *Ze zoekt mij*, dacht hij. Ten slotte rondden ze de dinerscène af, applaudisseerde de crew plichtmatig, en besloten enkele van hen om nog wat te gaan drinken en ergens nog laat te gaan dineren. Michael hoefde die dag niet op de set te zijn – een andere schrijver had dienst voor eventueel herschrijven – maar hij wilde graag Jana haar grote scène zien spelen en koesterde de hoop

dat ze met z'n tweetjes voor de bar een sigaretje gingen roken.

En daar stonden ze nu: de sneeuw dwarrelde, zwevende vlokjes dansten om hun voeten, vlokjes zweefden in de koude lucht tussen hen in. 'Nauwelijks hoorbaar vallend', zei hij nog een keer. 'Nauwelijks hoorbaar vallend door het universum en vallend nauwelijks hoorbaar.'

Ze hield haar hoofd schuin. Het was hem opgevallen dat ze haar hoofd zo hield als ze iets niet begreep, als een vrouw die in afwachting was om gekust te worden. Zijn adem stakte.

'Dat komt uit "De doden",' zei hij. 'Ken je dat?' Hij nam een trek. 'Dat verhaal van Joyce? Uit *Dubliners*?' Rook en damp mengden zich in zijn adem en de gedachte aan dat klassieke verhaal van James Joyce ontroerde hem zoals altijd zeer: sneeuw op de kerkhoven van Dublin die het schrale bewijs van onze tijd hier op aarde onderstoof.

Ze keek hem alleen maar aan, haar hoofd schuin. Michael had het gevoel dat hun ogen elkaar vonden en als hij dichterbij had gestaan, had hij haar gekust. 'Dat moet je lezen', zei hij zachtjes. "'De doden", dat is mijn lievelingsverhaal.'